

Institut za preventivu

zaštitu na radu, protivpožarnu zaštitu i razvoj d.o.o.

11.

Međunarodna

TRIBINA

FRUŠKA GORA

25. - 26. septembar 2025.

11. MEĐUNARODNA Ex TRIBINA

25.-26. septembar 2025.

Institut za preventivu, zaštitu na radu, protivpožarnu zaštitu i razvoj iz Novog Sada, već po tradiciji, organizuje međunarodnu "Ex tribinu" jedanaestu po redu. Posle duže pauze izazvane pandemijom, stekli su se uslovi za ponovnom organizacijom ovog priznatog savetovanja. Očekuje se da će kao i do sada, tribina okupiti eminentne stručnjake iz oblasti protiveksplozivne zaštite, zaštite od požara, bezbednosti i zdravlja na radu i zaštite životne sredine.

Tribinu organizujemo sa idejom da na jednom mestu okupimo sve one koji se bave ovim oblastima, kao proizvođači, distributeri ili korisnici, kako bi razmenili nova iskustva, primere dobre prakse i razmotrili moguća rešenja nekih problema koji se javljaju u donošenju ili primeni tehničkih propisa i preporuka, pravilnika i drugih obavezujućih dokumenata. Ukoliko niste sigurni da li je ova tema zanimljiva za vas, na kraju ovog dokumenta priložena je ilustrovana tabela u kojoj su navedene najznačajnije opasnosti od eksplozije koje prate privredne aktivnosti i veoma kratak opis stanja i problema u protiveksplozivnoj zaštiti u Srbiji.

Predstojeća tribina, jedanaesta po redu, i ove godine će se održati na Fruškoj gori, u hotelu „Norcev“ u periodu 25.-26. septembra 2025. godine. Hotel "NORCEV" je objekat na panonskoj lepotici Fruškoj gori, na nadmorskoj visini od 506 metara, udaljen 20 km od Novog Sada,

4 km od raskrsnice na Iriškom vencu, 65 km od Beograda. Svojim položajem, skladnim graditeljskim potezima, uz divan pogled na okolinu, predstavlja pravi dragulj ove turističke oaze okružene raskošnom šumom, pruža izuzetne uslove za održavanje predstojeće tribine.

Institut za preventivu, zaštitu na radu, protivpožarnu zaštitu i razvoj ovim putem poziva sve zainteresovane da do 15.05.2025. godine prijave svoje radove i na taj način se aktivno uključe u realizaciju ovog skupa. Apstrakte treba poslati u elektronskoj formi na e-mail: extribina@izp.rs. Izbor radova za tribinu će se izvršiti do 01.07.2025. Autor čiji rad uđe u uži izbor biće oslobođen plaćanja kotizacije uz obavezu da svoj rad u celosti dostavi do 01.09.2025. godine.

Ukratko o stanju u oblasti protiveksplozivne zaštite u Srbiji

Požari i eksplozije ne predstavljaju uobičajene nesrećne slučajeve na radnim mestima ali njihove posledice su uvek spektakularne i dramatične sa stanovišta ljudskih žrtava i materijalnih troškova. Radi redukovanja posledica na najmanju moguću prihvatljivu meru, na nivou EU je usvojena grupa tzv. ATEX direktiva (fr.skr. ATmosphères EXplosibles), čija je primena obavezujuća za sve zemlje članice. Te direktive su:

- ⇒ **2014/34/EU** (1994/9/EC)¹ (u literaturi se koriste nazivi ATEX 95 ili ATEX 100a). Ovom direktivom su definisani zahtevi za svu opremu i zaštitne sisteme koji su namenjeni za rad u prostorima ugroženim eksplozivnim atmosferama; kod nas:
- ⇒ **Pravilnik o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama („Službeni glasnik RS”, broj 10/17 i 21/20)**
- ⇒ **1999/92/EC**² (u literaturi se koriste nazivi ATEX 137 ili ATEX 118a). Ovom direktivom su definisani minimalni zahtevi za unapređenje bezbednosti i zdravlja radnika koji su potencijalno ugroženi eksplozivnim atmosferama, kod nas:
- ⇒ **Uredba o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad usled rizika od eksplozivnim atmosfera („Službeni glasnik RS”, br. 101/12 i 12/13-ispravka)**

Obe direktive prate liste harmonizovanih standarda čijom primenom se postiže usaglašenost sa zahtevima direktiva. Kod nas je većina ovih standarda usvojena ili je u postupku usvajanja, ali na žalost uglavnom samo na engleskom jeziku. Većina ovih standarda su u svom prvom izdanju bili identični sa domaćim, tada JUS standardima, ali su u proteklim decenijama pretrpeli značajne izmene koje nisu praćene u domaćim standardima.

Proces harmonizacije domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske Unije rešen je transpozicijom ove dve direktive u pravilnike koji kod nas regulišu ovu oblast na način kako je to regulisano u Evropskoj Uniji.

Naravno da proces tranzicije u kojem se naša zemlja nalazi pred nas postavlja probleme koje države članice Evropske unije nisu imale jer su svoje sisteme harmonizovale postepeno, a pred nama je sada veliki prazan prostor koji treba preskočiti i početi sa primenom novih propisa.

Pravilnikom o posebnim uslovima koje moraju ispunjavati pravna lica koja dobijaju ovlašćenje za obavljanje poslova kontrolisanja instalacija i uređaja za gašenje požara i instalacijama posebnih sistema („Službeni glasnik RS”, br. 52/15 i 59/16), takođe je predviđena periodična, šestomesečna kontrola protiveksplozivnih uređaja i instalacija od strane ovlašćenog pravnog lica. Ovaj pravilnik je na snazi bezmalo jednu deceniju, te je sada pravo vreme da se analizira njegova primena.

Još jedan aspekt ovih izmena propisa odnosi se na neelektrične uređaje koji se koriste u eksplozivnim atmosferama i čija će pogodnost za dalju upotrebu morati da se proceni u toku narednog perioda. I u ovoj oblasti je načinjen pomak definisanjem i sistematizacijom zahteva za ovu vrstu uređaja i opreme.

¹ Directive 2014/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on the harmonisation of the laws of the Member States relating to equipment and protective systems intended for use in potentially explosive atmospheres (recast)

² Directive 1999/92/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 1999 on minimum requirements for improving the safety and health protection of workers potentially at risk from explosive atmospheres (15th individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Opasnosti od eksplozija u raznim privrednim granama

Simbol	Grana industrije	Opasnost od eksplozije
	Hemijska industrija	Zapaljivi gasovi, tečnosti i čvrste materije se obrađuju i pretvaraju u raznim procesima u hemijskoj industriji. U toku ovih postupaka može doći do oslobađanja eksplozivnih smesa.
	Nasipanje terena i Građevinarstvo	Mogu se pojaviti zapaljivi gasovi u udubljenjima koja se zatrpavaju. Zahteva se ozbiljan rad na usaglašavanju tehničkih postupaka da bi se izbeglo moguće paljenje. Zapaljivi gasovi iz raznih izvora mogu se nakupiti u slabo ventilisanim kanalima i sl.
	Energetska postrojenja	Ugalj u rinfuzi koji sa vazduhom ne stvara eksplozivnu smesu može se u procesima transportovanja, sušenja i mlevenja pretvoriti u ugljenu prašinu, koja sa vazduhom stvara eksplozivnu smesu.
	Obrada otpadnih materijala	U procesu obrade otpadnih voda u sistemima za prečišćavanje mogu se razvijati gasovi koji stvaraju eksplozivne smese.
	Snabdevanje gasom	Eksplozivne smeše se mogu stvarati u slučaju da se prirodni gas meša sa vazduhom npr. na mestu propuštanja instalacije.
	Obrada drveta	Daje mogućnost stvaranja piljevine koja sa vazduhom može stvoriti eksplozivnu smešu npr. o filterima ili silosima.
	Postupci farbanja prskanjem	Raspršena boja i rastvarač mogu dovesti do stvaranja eksplozivnih smeša ako se izmešaju sa vazduhom
	Poljoprivreda starati	Na nekim farmama koriste se postrojenja za biogas, koji može eksplozivne smeše ako se izmeša sa vazduhom npr. kod propuštanja iz cevi ili instalacije.
	Obrada metala zavarivanje	Kod oblikovanja metala brušenjem mogu se stvarati metalne prašine koje stvaraju eksplozivne smeše. Ovo je izrazito kod lakih metala i postoji opasnost u sakupljačima prašine. Zavarivanje predstavlja opasnost kao izvor paljenja zbog velikih temperatura.
	Prehrambena industrija	Eksplozivne prašnjave atmosfere se stvaraju kod transporta i uskladištenja zrna, šećera, brašna i sl. Ukoliko se prašine skupljaju u filterskim postrojenjima mogu nastati eksplozivne smeše u filterima.
	Farmaceutska industrija	Alkoholi se često koriste kao rastvarači u farmaceutskoj industriji. Koriste se i praškasti pomoćni materijali kao npr. laktoza koje mogu stvarati eksplozivne smese sa vazduhom.
	Rafinerijska postrojenja	Svi ugljovodoniци stvaraju eksplozivne smese i u zavisnosti od tačke zapaljivosti mogu stvoriti eksplozivne atmosfere i na sobnim temperaturama. Prostori oko rafinerijskih postrojenja se po pravilu smatra prostorom gde se eksplozivne smese mogu javiti (zone opasnosti).
	Operacije ponovnog korišćenja materija - recikliranje	Obrada otpadnih materija u cilju recikliranja može povećati rizik od eksplozije npr. u slučaju metalnih kontejnera ili posuda koje nisu bile u potpunosti ispražnjene od zapaljivih materija, papiri i prašine.

KOTIZACIJA

Kotizacija za učešće na Ex tribini iznosi **21.600,00 din (180 €** - za uplate iz inostranstva) po učesniku. Plaćanjem kotizacije obezbeđuje se učešće na tribini, koktel posluž enje i svečana večera.

Autori radova su oslobođeni plaćanja kotizacije, a koautori plaćaju punu cenu kotizacije.

Prijave za učešće na "Ex" tribini slati na sledeću adresu:

INSTITUT ZA PREVENTIVU
21000 NOVI SAD, Kraljevića Marka 11
tel/fax: (021) 420-571; 420-572; 420573
e-mail: extribina@izp.rs

IZLOŽBENI PROSTOR

U holu na ulazu u objekat je moguće iskoristiti kao izložbeni prostor za proizvođače razne opreme, vezane za tematiku tribine. Cena za 2 m² prostora iznosi 20.000,00 din. Po želji izlagača može se obezbediti i termin za prezentaciju firme i proizvodnog programa. Cena za 30 minuta prezentacije u kongresnoj sali je 35.000,00 din.

Molimo zainteresovane učesnike za izložbene prostore i prezentacije da nam do 01. septembra dostave svoje zahteve o terminu prezentacije i veličini i opremi izložbenog prostora.

SMEŠTAJ

U kotizaciji NISU troškovi prevoza i smeštaja. Smeštaj u hotelu "Norcev" ugovara se u direktnom kontaktu učesnika sa službom hotela. Dodatne informacije u vezi sa smeštajem na telefon +381 (0)21 4800 222.

Pored ovog hotela na Fruškoj Gori, a u blizini mesta održavanja tribine, nalaze se i smeštajni kapaciteti banje „TERMAL“ Vrdnik +381 (0)69-755-736; kao i Hotel Premier Aqua Vrdnik +381 (0)22 21 55 333.

<http://www.norcev.rs/>

PRIJAVA ZA UČEŠĆE NA "Ex" Tribini 2025

Fruška gora, Hotel "Norcev" od 25.-26. septembar 2025

Ime i prezime	
Telefon:	
e-mail	
Zanimanje (zvanje):	
Radno mesto:	

Ukoliko će troškove kotizacije snosi ustanova - preduzeće dostaviti sledeće podatke:

Naziv preduzeća – ustanove:	
Adresa:	
Kontakt osoba:	
Fax:	
Telefon:	

Prijava rada - "Ex" Tribina 2025

Tema:	
Abstrakt:	